

ŠTANDARDY HODNOTENIA

1. PRÍPRAVA HODNOTENIA

1.1. Zadávacie podmienky

Zadávacie podmienky sú dokumentom, ktorý slúži ako základ zmluvného vzťahu medzi objednávateľom a zhotoviteľom hodnotenia. Mali by byť stručné (do 10 strán), jasné a nastavené tak, aby mali jednoznačný význam pre všetkých účastníkov, čo napomáha k transparentnosti hodnotenia.

1.2. Identifikácia cieľového prijímateľa a účastníkov hodnotenia

Hodnotenie má byť zamerané na ciele, požiadavky, potreby a záujmy osôb, skupín a inštitúcií, pre ktoré je vypracovávané. Zároveň musí byť nezávislé a transparentné. Na začiatku hodnotenia je dôležité stanoviť pre koho je určené, ako bude ďalej využité a kto bude na ňom participovať.

1.3. Rámec predpisov

Pri hodnotení sa odporúča uviesť odvolávky na právny, zmluvný a inštitucionálny rámec intervencie, napriek tomu že je stanovený vo vyhláškach EÚ a v každom programovom dokumente. Uvedené by mali byť aj národné predpisy a predpisy EÚ.

1.4. Rozsah a kontext hodnotenia

Zadávacie podmienky by mali presne vymedziť projekt/program/politiku/tému, ktorých sa hodnotenie týka, uvažované časové obdobie, štádium politického/programového cyklu, počas ktorého hodnotenie prebieha, ako aj geografické územie, ktorého sa týka. Je potrebné vysvetliť dôvody, súvislosti a podstatu, prečo sa hodnotenie vykonáva (napr. prehľad súčasného stavu poznatkov o programe a jeho efektoch; odkazy na programové dokumenty; zoznam predchádzajúcich analýz a hodnotení; popis monitorovacieho systému; kvantifikované ukazovatele a rôzne správy a databázy poskytnuté manažérmi intervencie). Je to dôležité pre spracovateľa hodnotenia, aby mohol prispôbiť návrh metodológie objemu a povahy dostupných dát.

1.5. Definovanie cieľov, hodnotiacich otázok a metód hodnotenia

Ciele musia byť konkrétne, zrozumiteľné, dostatočne jasné a musia vystihovať účel hodnotenia. Hlavným cieľom hodnotenia nemôže byť iba poskytnutie pozitívneho, alebo negatívneho pohľadu, ale dôraz na posúdenie správnosti nastavenia cieľov a priorít stratégie zohľadňujúcej sociálne, ekonomické a environmentálne hľadisko plánovaných intervencií. Hodnotiace otázky musia byť stanovené na základe zadaných cieľov tak, aby v konečnom dôsledku viedli k naplneniu účelu hodnotenia. Je vhodné obmedziť počet otázok (hlavne kauzálnych) a sústrediť sa najmä na kľúčové otázky. Metódy a techniky hodnotenia môžu byť načrtnuté zadávateľom, ale priestor, ako sa bude postupovať sa ponechá pre hodnotiteľov.

1.6.Časový harmonogram

Časový harmonogram je potrebné vypracovať tak, aby jednotlivé fázy hodnotenia na seba plynulo nadväzovali a aby bol zaručený dostatočný priestor na pripomienkovanie a spätnú väzbu. Počas celého hodnotenia je nutné dodržiavať termíny stanovené v časovom harmonograme, aby nedochádzalo k zbytočným zdržaniam.

1.7.Výber externého hodnotiteľa

Proces výberu externého hodnotiteľa musí byť transparentný, nezávislý, v súlade s platnou legislatívou o verejnom obstarávaní. Vybraný hodnotiteľ musí byť kompetentný (pre danú oblasť), spoľahlivý, dôveryhodný a mať dostatočnú prax v problematike, aby sa zaručilo, že hodnotenie bude vykonané profesionálne.

2. PROCES HODNOTENIA

2.1.Profesionálne riadenie hodnotenia

Hodnotiaci tím má byť profesionálne riadený a mal by mať vytvorené primerané podmienky pre vykonávanie hodnotenia.

2.2. Otvorený proces, participácia

Všetky kompetentné osoby by mali byť zapojené do celého procesu hodnotenia, aby bolo možné zohľadniť ich argumenty a aby mohli vysvetliť svoj uhol pohľadu. Otvorený proces umožňuje kedykoľvek v priebehu hodnotenia z dôvodu zlepšenia kvality hodnotenia prizvať expertov na danú problematiku.

2.3.Efektívny dialóg a spätná väzba

Hodnotenie sa má vykonávať participatívne, to znamená, že hodnotiteľ vedie dialóg s osobami a manažérmi všetkých relevantných zainteresovaných aktérov. Medzi partnermi funguje spätná väzba, čo v konečnom dôsledku skvalitní hodnotenie.

2.4.Spoľahlivé údaje a ich poskytovanie

Zhromaždené alebo vyselektované údaje musia byť vhodné a spoľahlivé, vecne príslušné ich očakávanému využitiu. Je nevyhnutné aby bol vytvorený dobre fungujúci systém, ktorý bude obsahovať kompletne údaje umožňujúce kredibilné hodnotenie.

2.5. Účinné poskytovanie informácií

Všetky dôležité výsledky, informácie a správy musia byť poskytnuté hodnotiteľom včas a kompletne, rovnako výsledky hodnotenia musia byť poskytnuté zodpovedným kompetentným osobám v dostatočnom časovom predstihu, aby bola zabezpečená vhodná doba na spätnú väzbu.

3. ZÁVEREČNÁ HODNOTIACA SPRÁVA

3.1. Vecnosť záverečnej hodnotiacej správy

Hodnotiaca správa musí byť kompletná, správne štruktúrovaná, logicky usporiadaná, jasná a zrozumiteľná. Jej závery musia vychádzať zo spoľahlivých údajov a objektívnych analýz. Musí zohľadňovať zadávacie podmienky a spĺňať štandardy kvality hodnotiacej správy definované EK. Správa by mala navrhnúť jasné a adresné odporúčania, ktoré je možné implementovať.

3.2. Obsiahlosť a štruktúra záverečnej hodnotiacej správy

Záverečná hodnotiaca správa by mala byť jasná, stručná (štandardne max. 25 strán plus prílohy, max. 3-stranové zhrnutie hodnotenia, ktoré môže byť doplnené max. 1-stranovým zhrnutím pre „tvorcov politik“). Odporúča sa vyhnúť nadmernému slovnému popisovaniu situácie. Záverečná hodnotiaca správa by mala obsahovať minimálne nasledovné položky:

- a) zhrnutie hodnotenia / Executive summary (max. 3 strany),
- b) závery vyplývajúce zo zistení a z analýzy údajov,
- c) jasné a adresné odporúčania, vyplývajúce z prezentovaných záverov,
- d) popis a zhodnotenie použitých metód, pre posúdenie váhy dôkazov, na základe ktorých sú vytvorené závery,
- e) tabuľky a diagramy - pre lepšiu prezentáciu záverov a zistení.

3.3. Zrozumiteľnosť správy

Záverečná hodnotiaca správa musí byť naformulovaná takým spôsobom, aby bola zrozumiteľná pre všetkých zainteresovaných účastníkov, pre odbornú ale aj laickú verejnosť. Správa má podať ucelenú informáciu o realizovanom hodnotení.

3.5. Dôkladné analýzy a dôveryhodné výsledky

Kvantitatívne a kvalitatívne údaje majú byť analyzované takým spôsobom, aby bolo možné dať korektné odpovede na otázky hodnotenia. Závery musia byť logické a vychádzať zo zistení/zozbieraných údajov a vykonaných analýz.

3.6. Objektívne zhrnutie hodnotenia a užitočné odporúčania

Zhrnutie hodnotenia má byť stručné, objektívne, nezávislé a naformulované takým spôsobom, aby bolo zrozumiteľné pre širokú verejnosť a podalo ucelenú informáciu o realizovanom hodnotení (bez prípadnej potreby čítania samotnej Záverečnej hodnotiacej správy). Odporúčania by mali byť pre cieľového prijímateľa užitočné a natoľko podrobné, aby sa následne dali implementovať.

3.7. Zverejnenie hodnotenia

Je vhodné, aby všetky záverečné hodnotiace správy boli zverejnené, čo podnieti verejnú diskusiu a v konečnom dôsledku sa tak vytvorí tlak na zvýšenie kvality hodnotení. Najlepšou cestou je zverejnenie záverečných hodnotiacich správ na webových sídlach riadiacich orgánov pre operačné programy a webových sídlach koordinátorov horizontálnych priorít.